

la Mañana

revista

ORNITÒLEGS **APASSIONATS PELS OCELLS**

ENTREVISTA: **DOLORS SISTAC**

MODA: **ROBA INTERIOR**

VIATGES: **INNSBRUCK**

MÚSICA: **BON JOVI**

NÚM. 991/DIUMENGE. 10 DE NOVEMBRE 2002

Lo Pixador
de la Mañana

Amb el cap ple d'ocells

La província de Lleida, un paradís per als ornitòlegs

Les terres de Ponent són un dels principals destins per als estudiosos d'ocells d'arreu d'Europa que vénen aquí per gaudir de la diversitat d'espècies que els ofereix l'ecosistema cada cop més difícil de trobar: els secans i els hàbitats esteparis. Aquí, però, encara són molt pocs els que dediquen el seu temps de lleure a l'ornitologia

TEXT: IRENE CALVERA
FOTOS: LAURENT SANSEN, GERARD BOTA I FÈLIX FERNÁNDEZ

Steve West, Xavier Revés, Esher Freixenet, Gerard Bota, Fèlix Fernández i Francesc Moncasí i el fill de l'Steve

Hi ha afeccions que demanen molta voluntat. L'ornitologia n'és un clar exemple. L'estudi dels ocells obliga a llevar-se de matinada –al voltant de les quatre o les cinc–, traslladar-se a espais allunyats i molts cops de difícil accés i passar-se hores a l'intempèrie per veure per primer cop un ocell i amb una mica de sort arribar a fotografar-lo. Per a determinades persones, però, és el pla perfecte per passar el

Per a aquest anglès, que resideix a Lleida des de fa catorze anys, resulta molt xocant que aquí hi hagi tan poca tendència a l'estudi dels ocells. Al seu país, en canvi, hi ha una llarga tradició en l'estudi d'aquesta branca de la zoologia que queda reflectida en les desenes de clubs universitats i en una societat d'aficionats que té més d'un milió de socis: "La majoria d'excursions que organitzo per la zona de

i, per tant, una de les seves lluites és intentar conservar-la. Per això és imprescindible treballar en la conservació del medi natural, tal com explica Francesc Montcasi, ornitòleg i president d'EGRELL (Institució per a l'Estudi Gestió i Recuperació dels Ecosistemes Lleidatans): "Els ocells són bioindicadors naturals que reflecteixen l'estat de conservació del medi natural on es troben. L'evolució de les poblacions

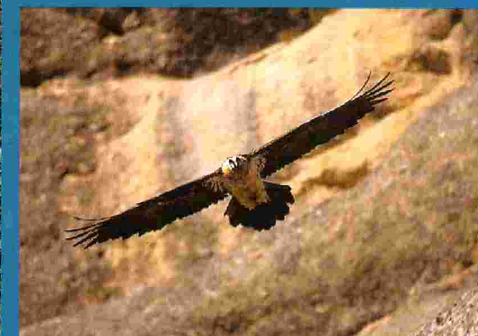
món hi ha unes 96.000 espècies d'ocells i algunes es troben en zones molt concretes del planeta. Això et dona excusa perfecta per viatjar", exclama el Xavier que també es mostra molt orgullós de viure a la Lleida. "Els ornitòlegs de la província som uns privilegiats. En un radi de dos-cents quilòmetres podem observar el noranta per cent de les aus que passen per Catalunya", explica el Xavier que esta molt emocio-

nat amb la seva nova afecció: "Nosaltres estem en la fase inicial. És com al principi d'un enamorament quan apareixen de cop moltes emocions i sensacions i fins i tot et pot arribar a obsessionar", explica el Xavier que afirma sense embuts que "des que m'he començat a aficionar a l'ornitologia, la meua vida ha canviat." L'Esther, per la seva banda, va apropar-se al món dels ocells, estirada pel seu marit: "Em va

convèncer ràpid. De seguida vaig veure que m'agradaria perquè és un *hobby* molt obert que et permet gaudir dels paisatges, del clima, de la fauna. És una excusa perfecta per a viatjar i aprendre però he de dir que al principi és molt important tenir algú que et guiï perquè si no vas molt perdut." Ells han trobat bons mes-

PASSA A LA PÀGINA SEGUENT ►

Els secans de Lleida s'han convertit en un dels pocs refugis per a diverses espècies d'aus estepàries que es troben amenaçades d'extinció

cap de setmana, els dies festius i fins i tot les vacances. En Xavier Revés, l'Esther Freixenet, el Fèlix Fernández, el Gerard Bota, l'Steve West i el Francesc Montcasi en són un clar exemple. Per a aquest grup de lleidatans, l'ornitologia s'ha convertit en una de les grans passions de la seva vida, al voltant de la qual organitzen el seu temps de lleure i en alguns casos com el del Gerard Bota o l'Steve West fins i tot la vida professional.

Aquest grup de persones de procedència diversa s'han acabat trobant gràcies a la seva comuna i encara poc coneguda afecció: "Aquí a Lleida, tot i ser una zona privilegiada per a poder gaudir de l'ornitologia, som molt pocs els aficionats i, per això, tard o d'hora ens acabem trobant", indica l'Steve West, que és un dels pocs guies de turisme ornitològic que hi ha a l'Estat.

Lleida i també de l'Aragó són per a persones que vénen expressament d'altres països, sobretot Anglaterra i Canadà, per veure unes espècies, com el xoriguer petit o l'esparver cendrós, molt difícils de trobar en altres punts d'Europa perquè són característiques dels hàbitats esteparis com el de la plana de Lleida que és dels pocs que queda." En aquest sentit, cal assenyalar que els secans de Lleida s'han convertit en un dels pocs refugis que els resten a espècies com la xurra o el xoriguer petit que es troben amenaçades d'extinció. La Fundació Natura, per la seva part, afegeix i adverteix que a les estepes de Ponent s'hi conserven el trenta per cent de les espècies d'ocells amenaçades d'extinció a Catalunya.

Aquesta gran diversitat de la fauna avícola que es conserva a la província és un dels factors que més valoren aquest grup d'ornitòlegs

d'aus és paral·lela a la millora o empitjorament de la situació de l'ecosistema. El fet que hi hagi espècies a punt d'extingir-se és un toc d'alarma que ens ha de fer reaccionar. Els ciutadans s'han de conscienciar que el patrimoni natural s'ha de conservar de la mateixa manera que intentem preservar el patrimoni cultural, artístic o arquitectònic."

Primers contactes

La gran varietat d'espècies i l'espectacularitat i vistositat d'algunes d'elles també es converteixen en un reclam per captar nous aficionats. Un exemple clar és el matrimoni format per l'Esther Freixenet i el Xavier Revés, els nous del grup. Ells van començar a interessar-se en l'estudi dels ocells després d'un viatge. "Al

UN COCHE BIEN HECHO **SORENTO** Los buenos momentos vienen sobre ruedas

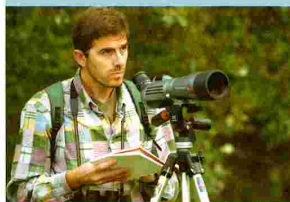
3 AÑOS DE GARANTÍA | 100.000 PUNTO DE VENTA | 24 HORAS DE ASISTENCIA

KIA
KIA MOTORS

CHALLISA Pol. Ind. El Segre. C/ Empresari Josep Segura i Farré, Parcela 719. LLEIDA. Tel. 973 21 07 04

La polèmica

El projecte de construcció del Canal Segarra Garrigues, que afectarà un total de 70.000 hectàries de les comarques de la Noguera, el Segrià, el Pla d'Urgell i les Garrigues, ha fet saltar les veus d'alarma dins de les associacions ecologistes que veuen en aquesta obra una clara amenaça per a la població d'aus estèpiques de la plana de Lleida. Segons Egrell, el Segarra Garrigues és una obra que provocarà un gran impacte ambiental i que afectarà clarament els hàbitats dels animals en general i de les aus estepàries en particular. De moment, però, un total de 5.800 hectàries que formaven part del projecte inicial del canal ja han quedat excloses i declarades ZEPA (Zones Estepàries de Protecció d'Aus) per garantir la conservació d'aquests ecosistemes característics de Lleida.

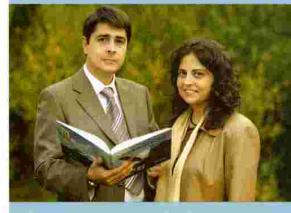

L'ecòlegista

Francesc Montcasí. La seva afeció per l'ornitologia en particular i per l'ecologia en general l'ha porta a presidir l'associació EGRELL (www.egrell.org), una de les principals impulsores del Projecte de Conservació de les Estepes de Ponent que pretén donar a conèixer els ecosistemes de secà i advertir dels perills que els amenacen.

Els afeccionats

Esther Freixenet i Xavier Revés. A més de compartir un projecte de vida en parella, l'Esther i el Xavier comparteixen una afeció comuna, l'observació de les aus en els seus hàbitats naturals. Això els permet programar el temps de lleure amb activitats com excursions, viatges o conferències que els complauen en la mateixa mesura.

◀ VE DE LA PÀGINA ANTERIOR

tres. A més de l'Steve West, que ja els ha organitzat algun viatge com a turistes *Bird Watching* (per observar ocells), la resta de membres del grup també els han aconsellat i guiat des del moment en què es van conèixer.

Un altre dels seus mentors ha estat en Fèlix Fernández (o *Mr. Hyde*, que és com l'anomenen els seus companys per la facilitat i la gran habilitat que demostra a l'hora de fabricar amagatalls que enganyn els ocells). És l'artista de la colla. Les seves fotografies han estat publicades en les revistes especialitzades més prestigioses del món tot i que ell assegura que la satisfacció més gran és el fet d'aconseguir

l'objectiu marcat. Explica que retratar aus és una tasca imprevisible: "Hi ha vegades que et pots passar anys per fer una foto d'una determinada espècie i, en canvi, n'hi ha d'altres que les fas quan menys t'ho esperes." Tot i això, els seus companys coincideixen en afirmar que per fer el que fa el Fèlix es necessita astúcia, habilitat i sobretot molta paciència.

El cas del Gerard Bota és una mica diferent: "Es podria dir que sóc un privilegiat perquè la meva afició pels ocells i la meva feina com a enginyer forestal estan molt relacionades." En Gerard treballa en l'àrea de Biodiversitat del Centre Tecnològic i Forestal de Catalunya de Solsona i una part de la seva feina és controlar les poblacions de les diferents espècies d'aus

estèpiques de la zona. El representa la cara més tècnica i científica del grup. Al Centre treballa amb tècniques de control molt innovadores com poden ser els emissors via satèl·lit (uns transmissors que es col·loquen a les aus i permeten conèixer la seva situació en tot moment) o més tradicionals com ara l'anellament que és un sistema internacional que es pot aplicar a totes les espècies i és més senzill de reconèixer. En definitiva, es tracta d'una activitat laboral que té com a finalitat conservar el màxim nombre d'exemplars de les espècies autòctones o amenaçades, una tasca que la resta dels membres del grup, cadascun en la mesura de les seves possibilitats, intenta recollir com a afeccionat a l'ornitologia.

El tècnic

Gerard Bota. La seva formació com a enginyer forestal li ha permès entrar a formar part de l'Àrea de Biodiversitat del Centre Tecnològic i Forestal de Catalunya situat a Solsona on es dediquen a controlar les evolucions de les poblacions d'aus estèpiques mitjançant tècniques com l'anellament o el radiomarcatge.

El guia

Steve West. Aquest anglès que va arribar a Lleida fa catorze anys és un dels pocs guies professionals ornitològics que hi ha a l'Estat. Afirma que es va començar a afeccionar als ocells quan tenia set anys després que els seus pares li regalessin un llibre sobre el tema. Ara, el seu fill ja comença a seguir els seus passos.

L'artista

Fèlix Fernández. Va començar tímidament a fer fotografies d'ocells com un afeccionat més i a poc a poc s'ha acabat convertint en un veritable artista. És un dels cinc-cents membres de l'Asociación Española de Fotógrafos de Naturaleza i les seves instantànies han estat publicades en les millors revistes especialitzades.